

DÉLVIDÉK

Z O M B O R,
Csihás Benő u. 3.

1941. NOVEMBER 7.
I. ÉVFOLYAM, 157. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

FINNORSZÁG NEM TESZI LE A FEGYVERT

A szövetséges csapatok átlépték a Donec folyót és a Don felé nyomulnak előre Moszkvánál érik a döntés — Az angolok a Kaukázust és a Közelkeletet féltik Felháborodás Törökországban a török hajókat ért újabb szovjet támadások miatt — Roosevelt felelősségrevonását követelik az amerikai asszonyok

Honvédségünk nagy eredménnyel harcol

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szövetséges csapatok délkrajnai hadművelettel már a Donec dombos vidékén folynak. A folyó északi és középső szakasza a szövetségesek kezén van. A szövetséges csapatok már a folyó balpartján is alakítottak hidőket.

Honvédségünk hadművelettel a megszállt területnek az ellenségtől való megtisztítására irányulnak. Az ellenséges tevékenység csekély.

A vezéri főhadiszállás pénteki jelentése a következőkben számol be a keleti arcvonal hadműveleteiről:

Krim félszigetén folytatódik a megvert ellenség üldözése. Szabasztapolnál újabb erődket vettek be a német és román csapatok.

A Donec medencében folytatódik a szövetséges erők előnyomulása. A középső arcvonalon a német erők áttörték az ellenséges állásokat.

A német harcierek Peterhofnál eredményesen támadtak szovjet hajókat.

Leningrádot a legnagyobb ürméretű bombákkal árasztották el a német légierek.

Az angol szigetország ellen folyó háboruból ellátási központokat támadtak nagy eredménnyel a német légierek. A csatorna vidékén 10. Norvégia felett 1 angol repülőgép semmisült meg.

Északafrikában angol katonai táborok és csapatgyülekezések ellen támadtak a német légierek.

Az ellenség minden hatás nélkül bombázta Németország északi tartományait.

A Giornale d'Italia c. olasz lap harctéri tudósítója megállapítja, hogy a szövetséges német, magyar, olasz és román csapatok hadművelettel a déli arcvonalon a rossz idő ellenére is az eddigi ütemben haladnak előre. A szövetséges erők már a Donec-en túl, a Don folyó irányában üldözik az ellenséget és napról-napra nagyobb területet szakítanak le az ellenség testéből.

Rosztovnál

súlyos a helyzet, amit az is bizonyít, hogy a szovjet csapatok lázas sietéssel ültetik ki ezt a területet, hogy megmentsék nehéz hadianyagukat. A déli fronton a közeli napokban fokozódik a szövetséges csapatok nyomása, mert az Odesszánál felszabadult német és román erőket is harcra kényszerítik.

A lap a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg a magyar csapatok harcairól és nagy eredményeiről és kiemeli, hogy a magyar

honvédség értékes közreműködése milyen messzemenően segítette elő a szövetségesek előrejutását.

Berlini jelentés közli, hogy egy délamerikai újságíró Londonból vizsdatértében Lisszabonban nyilatkozott és kijelentette, hogy most már az angolok is biztosak abban, hogy a Szovjet nem nyerheti meg a háborút. Angliában lesújtó hatást váltanak ki a keleti arcvonal eseményei és az angol közvélemény súlyosan csalódott a Szovjet ellenállóképességébe vetett bizalmában. Anglia minden figyelmét a

Közelkeletre

összpontosítja, ahol már a közeljövőben nagy eseményeket várnak. Londonnak az a meggyőződése, hogy a gyors német előnyomulás folytán közel a német-angol összeütközés a Kaukázusban. Ezzel egyidejűleg Északafrikában is élénk hadműveleteket várnak. London tisztában van azzal, hogy a feketetengeri szovjet flotta menthetetlen.

Svájci hírforrás szerint tekintettel az angol erőfeszítések fokozására szükségessé válik Churchill kormányának törvénytervezetét készíteni, amely szerint a hadköteleesség korhatárát 40 évről 50 évre emelik fel és kötelezővé teszik a nők számára is a katonai szolgálatot.

A Stefani Iroda úgy tudja, hogy tekintettel a német csapatok gyors előnyomulására, a Szovjet lázas ütemben hajtja végre védelmi intézkedéseit a Kaukázusban és Kutnesov tábornokot Batumba küldték, a Fekete tenger keleti partvidéke megerősítésének tanulmányozására.

Itt említjük meg, hogy

Törökországban

nagy felháborodást keltettek a török vizeken török hajók ellen végrehajtott szovjet támadások. Ankarai jelentés szerint újabb incidens történt. Egy szovjet tengeralattjáró török felségvizeken megtámadott egy török hajót, a hajónak azonban sikerült elmenekülnie.

Ankarai politikai körökben feltűnően elsősorban bírálják a tegnapi éltt elsüllyesztett török motoros ellen intézett támadást. Hangoztatják, hogy a támadás örök felségvizeken történt. Mint ismeretes Törökország már korábban nyilvánosságra hozta azon álláspontját, hogy nem tűri felségvizeinek semminemű megsértését. Élesen szembe fordult Ankara Anglia két ilyen cselekedetével is. Egyikben francia, egyikben pedig török hajót ért angol támadás, ami miatt an-

nak idején erősen tiltakozott a török kormány.

Ugyanez a török álláspont a szovjet támadások esetében is. Még nem tudják, hogy a török kormány a tiltakozáson túl tesz-e más lépéseket is.

A Finnországra nehezedő angol-amerikai nyomás a Finnországról szóló legkülönbözőbb angol-szász álhírekben is megnyilvánul. Az angol-szász propaganda úgy igyekszik erkölcsi alapot teremteni Washington és London politikájának a finnnek szemben, hogy álhíreket kohol a finn országi állapotokról. Helsinki ma ismét több ilyen koholmányt cáfol meg. Az egyik alaptalannak nyilvánított hír szerint Finnországban fűtetéseket rendeztek a háború és Németország ellen és az ország két pártja szakadt a háború folytatása kérdésében.

Legújabbán azt jelentette a Reuter angol híriroda, hogy a finn rádióállomás közlése szerint a finn hadműveletek befejeződtek. A Német Távirati Iroda ezzel kapcsolatban közli a finn hivatalos közleményt, mely szerint nem felel meg a valóságnak, hogy a finnek befejezték hadműveleteiket. Csúpan annyit igaz, hogy a visszafoglalt Karéliában bizonyos vonatkozásban lezáródtak a hadműveletek, míg Kelet-Karéliában változatlan lendülettel folyik a finn előnyomulás.

A finn közlés szerint a finnek mindaddig folytatják előnyomulásukat, amíg kitűzött céljaikat el nem érték.

Határmódosításról mindaddig szó sem lehet, amíg a háború be nem fejeződik és el nem érkezik a béketárgyalások ideje.

A finn parancsnokság egzébként a finn arcvonal valamennyi szakaszáról eredményes hadműveleteket jelent.

Amerikából

feltűnő hírt közölt az Associated Press északamerikai híriroda. A hír szerint Roosevelt rendeletére szünet nélkül ülésezik a kongresszus és a képviselők csak elvétele mehetnek három napos szabadságra. Politikai körök azt hiszik, hogy Roosevelt azért tartja együtt a kongresszust, mert az atlanti- vagy pedig a csendesóceáni helyzetben olyan új fejleményeket vár, amelyek szükségessé teszik a kongresszus azonnali döntését.

A tehén

már vagyont jelent, jólétet biztosít. A falusi kisember felül emelkedik az átlagon, vagyoni helyzetét már irigyelik sokszor, amikor annyira összeszedi magát, hogy tehenet vehet. A tehén olyan befektetés a falusi szegényembernek, amely meghozza a megélhetéshez szükséges kereset egy részét.

Akinek tehene van, annak már van kenyere is, azt mondják faluhelyen. Azt is mondják, hogy az, akinek tehene van, a vagyonos osztályhoz tartozik. Ezeket a teheneket ilyen nagy jelentőséget tulajdonító szavakkal csak az tudja igazán megérteni és elhinni, aki ismeri ezeket az embereknek az életét. Aki tudja, hogy a nincstelen, gazdaságilag erőtlén szegény napszámóember gyermekel évekig nem esznek tejet, mert nincs kenyérré való pénz sem a háznál. A tej? Az álom. Elérhetetlen vágy. A tehén el tud tartani egy családot. Akár mennyire is furcsán hangzik, akár mennyire is hihetetlennek tűnik fel, ez az igazság. A tehén képes eltartani egy kis családot.

Igaz, nem jut nagy lakomákra, sokszor nem kerül hetekig sem meleg étel az asztalra, s a család tagjai többször éhesek, mint jóllakottak, de azért mégis elvergődnek a tehén kis tején, néha adnak is el belőle a szomszédnak, vagy a tejesnek, hogy sóra is legyen.

Ilyen gazdagsághoz juttatja most a Népi és Családvédelmi alap az anyaországban és a visszatért északi és keleti részeken a szegény embereket. Szükséges, hogy mialább kiterjesszék a rendeletet a Délvidékre is, mert ezzel azokon a szegény magyarokon segítenek, akik legjobban megérdemlik a segítséget, mert a legnépesebb rétegét képezik a magyarságnak és alapját képezik a magyar jövőnek.

ARENA MOZI

CSUTORTOK—VASÁRNAP

Premier. A távolkelet legszenzációsabb filmje. Kína és Tibet romantikus szépsége. A lámák titokzatos élete.

A kék hold völgye

Főszereplők:

RONALD COLMAN, YANE WYATT

Pótműsor: A legújabb magyar és olasz híradó
Előadások kezdete: hétköznap: 6.15 és 9. vasárnap és ünnepnap 4. 6.15 és 9 órakor.

Az éhség és a szibériai hideg tizedeli az ostromlott Szentpétervár lakosságát

Stockholm, november 7.

A svéd sajtó borzalmas képet fest az ostromlott Leningrád polgári lakosságának életéről. A német vonalakba nagyszámban érkező menekültek elmondották, hogy a német légitörök éjjel-nappal bombázzák a várost és a bombázások rendkívül sok áldozatot követelnek. Ezen felül az éhség és a szibériai hideg is tizedeli a lakosságot. Leningrádban —20 fok alá süllyedt a hőmérséklet. (MTI)

FINN SIKEREK

Helsinki, november 7.

A finn távirati iroda jelentése szerint a finn

Finnország helyzete lehetetlenné teszi, hogy különbékét kössön a Szovjettel

Helsinki cáfolja a Finnországról elterjedt álhireket

Stockholm, november 7.

A Stockholms Tidingen foglalkozik a Finnországhoz intézett amerikai követelésekkel és megállapítja, hogy Finnország jelenlegi hadászati és nemzetközi helyzete lehetetlenné teszi, hogy különbékét kössön a Szovjettel. Kiemeli a lap Finnország szilárd ellenállását az angol-szász fenyegetésekkel szemben és hangsúlyozza, hogy Finnország ezzel az ellenállással nincs egyedül. Maga Hoover volt amerikai köztársasági elnök is nyilvánosan ítélte el a washingtoni zsaroló kísérletet. (MTI)

Helsinki, november 7.

A Német Távirati Iroda közli, hogy külföldön olyan hírek terjedtek el, melyek szerint a Szovjet még augusztus 18-án felajánlotta a békekötést Helsinkinek Washington közvetítésével. Hivatalos finn helyen megállapítják, hogy ez a hír is alapítatlan. A finn kormány az állítólagos békeajánlatról csak a napokban értesült egy külföldi rádióadó propaganda-adásából. A finn követ augusztus 18-án folytatott megbeszéléseket Washingtonban és ezen megbeszélések tárgyát rövidesen nyilvánosságra hozzák.

A finn távirati iroda cáfolja azt a külföldön elterjedt hírt, mely szerint az utóbbi napokban Finnországban háborúellenes és németellenes tüntetések voltak. Megállapítja a közlemény, hogy ezek a hírek minden alapot nélkülöznek. (MTI)

New York, november 7.

A Chicago Daily Tribune vezércikkben ítélt el Hull amerikai külügyminiszter Helsinkibe küldött jegyzékét és rámutat arra, hogy Finnország helyes uton halad. Az események megbizonyították, hogy Németország megbízhatóbb szomszéd, mint a Szovjet, amelytől Finnország sohasem volt biztonságban. A szabadságról állandóan szavaló demokráciák most a Szovjet érdekében gyakorolnak nyomást Finnországra, noha a Szovjet gyilkos pályafutása egyedülálló a történelemben. (MTI)

ERŐTELJES NÉMET LÉGITEVÉKENYSÉG A KELETI ARCVRONALON

Berlin, november 7.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légitörök az elmúlt napon is jó eredmény-

csapatok Petrovszkó elfoglalása után erőteljes ütemben nyomulnak előre és elérték az Alnus vidékét, amelyet egyheti harcra megtisztítottak az ellenségtől. Kenijárvai és Sunujárvai vidéken a vízvonalak között nyomul előre a finn hadsereg. (MTI)

Amerikai csapatok vették át a burmai ut védelmét

Tokió, november 7.

(NST) A Burma ut védelmét amerikai csapatok vették át, jelenti Hanoiból a Nisi Nisi című japán lap. A Burma ut védelmét eddig elatoló brit katonákat október közepén mintegy 3000 amerikai katona váltotta fel. Az amerikaiak között léghárító és műszaki alakulatok is vannak.

JAPÁN TÁMADÁS BURMA ELLEN?

Sangháj, november 7.

(NST) Sanghaji politikai körökben azt állítják, hogy dél felé irányuló japán előnyomulási tervről van tudomásuk. Sanghaji japán körökben viszont azt hangsúlyozzák, hogy Japán elsősorban a Burma ut elzárására törekszik, mert ez magával hozná Malaya elszigetelését is. Az ABCD hatalmak japánellenes tevékenysége éppen ennek megakadályozására törekszik elsősorban. Észak felé irányuló japán támadás felesleges, jelenti ki politikai körökben, mert a Szovjetunió helyzete így is egészen reménytelen.

nyel támogatta a földön folyó hadműveleteket, a Moszkvától délre fekvő területen. A német légitörök szovjet ütegállásokat, páncélosokat és utánpótlási vonalakat támadtak. Megsemmisítettek több páncélosot, 60 gépkocsit, 6 vasúti szerelvényt, 25 mozdonyt és olyan súlyosan megrongáltak 124 teljesen megrakott vasúti szerelvényt, hogy az azokon szállított áru hasznavehetetlenné vált.

Leningrádtól keletre felszakította a vasúti pályatestet a német légitörök támadása. Ezen a frontszakaszon légiharcban 32, a német légvédelem következtében 3, a földön pedig 20 repülőgépet vesztett a szovjet egyetlen nap alatt. (MTI)

Roosevelt ellen tüntetnek az amerikai asszonyok

Washington, november 7.

Az Associated Press hírszolgálati iroda közli, hogy az amerikai asszonyok nagyobb csoportja — három nagy amerikai város asszony-szövetségének képviselőiben — tüntetést rendezett a Fehér Ház előtt. Az asszonyok ilyen felírásu táblákat hordoztak: „Helyezzék vád alá Rooseveltet” — „Kergessék ki az angolokat Amerikából”. (MTI)

Egy másik washingtoni jelentés arról számol be, hogy Duncan ezredes, egy amerikai csapatot parancsnoka megtiltotta a parancsnoksága alá tartozó 11.000 katonának, hogy részt vegyen a beavatkozás elleni mozgalomban és olyan templomokba járjon, ahol a lelkes háború ellenes mozgalomhoz tartozik. (MTI)

INCIDENS AZ AMERIKAI SZENÁTUSBAN

Róma, november 7.

A Messaggero washingtoni jelentése szerint sajnálatos incidensre került sor a szenátusban a semlegességi törvény módosítására irányuló javaslatok vitája közben két kaliforniai szenátor között. Downy szenátor beszédében azt hangoztatta, hogy egész Kalifornia Roosevelttől áll a semlegességi törvény kérdésében,

NEMZETI MOZI

CSUTORTOK—VASÁRNAP

A legnagyobb magyar dráma.

Caffe Moszkva

Főszereplők:

TÖKÉS ANNA, KISS FERENC,
CSORTOS GYULA.

Pótműsor: A legújabb UFA és magyar híradó.

Hétfőtől, Karády nagy filmje:

NE KÉRDEZD KI VOLTAMI!

hire Hiram Johnson szenátor idegesen felugrott és heves hangú beszédben utasította vissza, hogy Kalifornia akarja a háborút. (MTI)

LITVINOV LESZ A WASHINGTONI SZOVJET NAGYKÖVET

Washington, november 7.

Hull külügyi államtitkár a sajtókonferencián megerősítette azt a hírt, hogy Litvinov lesz a szovjet washingtoni nagykövete. Hogy Majszki jelenlegi nagykövettel mi történik, arról nincsenek értesülések. (MTI)

Amerika kétmilliárd dollár hitelt nyújt a Szovjettnek

Washington, november 7.

Az Egyesült Államok külügyi hivatala közli, hogy Roosevelt elnök a kölcsönadási és bérbeadási törvény keretében egymilliárd dollár kamatmentes kölcsönt engedélyezett a Szovjettnek. A Szovjet a kölcsön részleteit a háború befejezése után 5 évvel kezdi visszafizetni. (MTI)

Egy másik Washingtoni jelentés közli, hogy Attlee őrnagy, angol főpecsétőr Hull amerikai külügyminiszterrel folytat megbeszéléseket, hír szerint, gazdasági kérdésekről. (MTI)

EDDIG 39 FRANCIA HAJÓT FOGTAK EL AZ ANGOLOK

London, november 7.

(NST) Hivatalosan közlik, hogy ez év eleje óta összesen 164.000 tonna vízkiszorítású 39 francia hajót fogott el a brit haditengerészet. A közlemény megjegyzi, hogy ez a szám már tartalmazza a délafrikai part közelében nemrég elfogott öt francia hajó adatait is.

Roosevelt beszéde

New Yorkból jelenti a Német Távirati Iroda:

Roosevelt elnök a nemzetközi szakszervezeti kongresszus záróülésén a többi közt kijelentette, hogy Amerika népe volt az, amely korlátlan kötelezettséget vállalt, hogy a világ ismét szabad legyen. Ez ellen a kötelezettség ellen — mondta Roosevelt — nem foglalhat állást sem egyes személy, sem valamilyen csoport.

Az elnök ezután azt állította, hogy Németország győzelme szétrombolná az amerikai munkások szabad szakszervezeti szervezkedését s ezután ezt mondta:

— Az amerikai munkások tudják, hogy az Egyesült Államoknak szállítaniuk kell Angliának, a Szovjetunió és Kína számlájára, mégpedig most mindjárt.

Roosevelt megismételte régi propagandaszólamát, hogy Németország a világ ura szeretne lenni. Majd kijelentette, hogy Amerika választ uton áll. Vagy a háromszáznapos napot választja, hogy előállithassa a szükséges hadfelszerelési anyagot, vagy pedig a vakok és elvakítottak magatartását teszi magáévá, akik azt képzelik, hogy Németországgal lehet tárgyalni s hogy az Egyesült Államok hadfelszerelési termelése kielégítő.

Beszédének befejező részében Roosevelt nevek említése nélkül megtámadott bizonyos amerikai ipari szakszervezeti vezetéseket, akiknek szemére vetette, hogy személyi előnyüket fölé helyezik a közjólétnek és késleltetik az Egyesült Államok hadfelszerelési termelését.

(MTI)

Moszkva körül döntő szakaszához ért a harc

Helsinkiiből jelenti az NST:

Moszkvából csak szórványos részletjelentéseket lehet kapni a keleti arcvonal helyzetéről. A jelentések mindössze azt állapítják meg, hogy az összes arcvonalakon heves csata dúl, Moszkva körül pedig a harc döntő szakaszába ért.

SZTALIN BESZÉDET MONDOTT

Helsinkiiből jelenti a Német Távirati Iroda: Sztalin az októberi forradalommal kapcsolatos ünnepség alkalmából a moszkvai városi szovjet előtt beszédet mondott. Beszédében, amelyet a szovjet rádió közvetített, a többi között a következőket mondotta:

— A döntés küszöbén állunk. Hangsúlyoznom kell, hogy a veszély még nagyobb. Ukrajnát és Fehér-Oroszországot megszállták, Leningrád veszélyben van és Moszkvát is fenyegetik.

A szovjet hadsereg veszteségeiről Sztalin a következőket mondotta:

— Egyetlen ország sem állt volna ki olyan nagy megpróbáltatásokat, mint mi, más szóval: egyetlen más hatalom sem viselte volna el azokat a veszteségeket, amelyeket mi elszenvedtünk.

„A szovjet hadsereg számára kedvezőtlen feltételek sorozataként” Sztalin a következő okokat sorolta fel:

1. Európában nincs egy második arcvonal. A németeknek ezért nem kell erőiket szétforgácsolniuk.

2. A szovjet hadsereg egyedül küzd, míg a németek az olaszokkal, finnekkel, románokkal és magyarokkal együtt harcolnak.

Roosevelt találkozásra hívta meg Sztalint

Washington, november 7. Mint lapunk más helyén közöljük, a Szovjet amerikai hitelkerete túlhaladta az egymilliárd dollárt. A költségvetés tárgyalása alkalmával nyilvánosságra hozták Amerikában Roosevelt és Sztalin levélváltását is.

A jelentés szerint Roosevelt a Sztalinhoz intézett levelében azt írja, hogy elrendelte a hadianyag gyors szállítását. A szovjet a hadianyagot csak a háború után, az

Sztalin továbbá a következőket mondotta:

— A hadseregünk számára kedvezőtlen feltételek harmadik oka a páncélkocsik és repülőgépek hiánya. A szovjet haditermelés nem elégséges.

Sztalin ezután a bolsevisták feladataként azt jelölte meg, hogy ki kell irtani minden németet, aki szovjet területen áll, majd beszédének befejezésével megemlítette Angliának és az Egyesült Államoknak segélyigéreteit s kijelentette, hogy a Szovjet a két országgal „hatalmas koalíciót” alkotott. (MTI)

A WASHINGTONI NÉMET NAGYKOVETSÉG NEM IS TOVÁBBITOTT BERLINBE EGY AMERIKAI KÖVETELÉST

Berlinből jelenti a Magyar Távirati Iroda: Illetékes német részről közlik:

Hull külügyminiszter rendeletére közzétették az jegyzékváltást, amely az Egyesült Államok külügyminisztériuma és a washingtoni német ügyvivő között folyt a Robin Moore amerikai gőzöserrel Németországgal szemben támasztott amerikai kárterítési igény tárgyában. Ez a közzététel bizonyos mértékig elébe vágott a Wilhelmstrasse idevonatkozó megállapításainak. Ilyen körülmények között a német külügyi hivatal tájékoztatója azt ajánlotta az eziránt a kérdés iránt érdeklődő tudósítók számára, hogy figyelmesen olvassák el Rooseveltnek a Robin Moore tárgyában a kongresszushoz intézett üzenetét, valamint az említett jegyzékváltást. Ezekből világosan láthatóvá és teljesen érthetővé válik majd a német ügyvivő álláspontja, aki megtagadta az Egyesült Államok követelésének kormányához való továbbítását.

„Amerika a halálba akarja küldeni fiait”

Washington, november 7. A szenátusi vita során, amelyen sor került a kaliforniai álláspont megvilágítására is, Wheller szenátor is felszólalt. A szenátor kijelentette, hogy a semlegeségi törvény megváltoztatása hadüzenetet jelent.

— Ez azt jelenti — mondotta a szenátor, — hogy Amerika a hullámsírba küldi fiait. A harcmezőre, a véres csatateret küldenek gyermekeinket, ha bekapcsolódnaunk Európa harcába. (MTI)

Afganisztán semleges marad és békepolitikát folytat

Kabul, november 7. Az afganisztáni sajtó Kabulban összehívta az afgán nagytanácsot. A külügyminiszter áttekintést nyújtott a nagytanácsnak az utóbbi hónapok egyezményeiről és válaszolt Afganisztán nemzetközi helyzetéről. Kijelentette a külügyminiszter, hogy Afganisztán mindent megtesz annak érdekében, hogy fenntartsa semlegességét és a jövőben is békepolitikát folytat. (MTI)

ISMÉT ELSULLYEDT EGY JAPÁN HAJÓ

Tokió, november 7. A japán vizeken ismét elsüllyedt egy japán hajó. A hajó 3275 tonnás volt és szerencsétlenségének oka még ismeretlen. 46

ötödik évben köteles kifizetni. A Szovjet adóssága teljesen kamatmentes lesz.

Elismerését fejezte ki Roosevelt Sztalinnak és azzal fejezte be levelét, hogy szeretne személyesen tárgyalni vele. Sztalin köszönetet mondott az elnöknek és ő is

azon a véleményen volt, hogy a személyes találkozó elősegítené a két állam együttműködését. (MTI)

főnyi legénysége közül huszonnégyet sikerült megmenteni. (MTI)

Szerbiai hírek

Belgrádból jelenti az NST: A belgrádi lapok illetékes hely következő közleményét hozták nyilvánosságra:

— Bizonyos értesülések alapján megállapították, hogy állandó összeköttetés áll fenn a felkelők és vezető belgrádi szabaddóművesek, valamint más megfizetett belgrádi személyek között. Ezért elrendelték, hogy nagyszámú belgrádi személyt tuszként letartóztassanak. Elsősorban a politikai erkölcsatlenség képviselői vannak a tuszkok között, akiknek magatartása részben felelős a szerb nép szerencsétlenségéért. Ezek a személyek életükkel felelnek a szerb térség biztonságáért. Letartóztatásuk azt bizonyítja, hogy az illetékes tényezők rendszabályai nemcsak a felkelőkhöz csatlakozott félrevezetett parasztok és munkások ellen irányulnak, hanem elsősorban a bűnös rendszer szellemi cin kosai és politikai barátai ellen.

A szerb lapok a lapfej fölött ilyen felirásokat közöltek: Victoria! Németország győz minden arcvonalon. Victoria! Németország győzelme — Európa győzelme. Néhány nap óta a szerb lapok nem közlik ezeket a megszokott felirásokat.

Szerbiában nagy nehézséget okoz a

fürasztó utakon

tökéletesen rendben tartja testi és lelki egyensúlyunkat, felfrissít és megpihentet egy alapos bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszesszel

Mindenütt kapható!

Jelenlegi árak:

próba	eredeti	közép	nagy
palack			
98 f	1.50 P	4.20 P	7.80 P

ruházkodás a textilanyagok hiánya miatt. Röviddel ezelőtt »Szerb kender« néven Niska Banján szövetkezet alakult, amely céljával tüzte ki, hogy a ruhaanyaghiány pótlására kenderből készítsen megfelelő anyagot. A szövetkezet 300 szövőszéket osztott ki a környékbeli falvak lakosai között és tanfolyamot rendezett a kender ruhaanyag gá való feldolgozásának elsajátítására. A szövetkezet nagy műhelyeket állított fel, amelyekben jelenleg mintegy 3000 munkást foglalkoztat elsősorban menekülteket. A szövetkezet most anyagi segítséget kért a menekültügyi kormánybiztosságtól s közölte, hogyha a segítséget megkapja 10.000 menekültet foglalkoztat üzemében. Rövidesen tanfolyamot rendeznek, amelyen oktatók szétszélednek az egész országban, hogy megtanítsák a népet a kender feldolgozására.

Belgrádban november 5-én megkezdtek a tűzifa kiosztását. Egyelőre 4000 köbméter fát osztanak ki. Elsősorban a hadifoglyok ellátatlan hozzátartozóit látják el fával.

Belgrádban ilyen feliratok találhatók: KI A BÜNÖS? Ha hideg a szobád, azért is a kommunisták a bűnösök, mert felrobbantották a szénbányákat.

KI A BÜNÖS? A betegeteket nem operálhatják meg a kórházak, mert a kommunisták megnehezítik a tüzelőanyag szállítást.

A német hatóságok lehetővé tették, hogy a szerbek csomagokat küldjenek németországi hadifogly hozzátartozóiknak. A csomagokkal tegnap indult egy különvonat Nürnbergbe, amely a hadifoglyoknak szánt csomagok tízezreit vitte. Szerbiában sok mindenben hiány mutatkozik, a hadifoglyoknak azonban nagyon sok meleg takarót, téli ruhaneműt és élelmiszert küldtek a hozzátartozóik.

Szerbiából elindult a munkások nyolcadik csoportja Németországba.

Tallózás a Tiszamentén

MOHARÉVÉTŐL MOHOLIG

A Tisza jobbpartján, Zenta és Óbecse városok között, mindkettőtől mintegy husz kilométernyire fekszik Mohol nagyközség.

A községnek nincs valami fényes múltja, sohasem játszott vezető szerepet a történelemben, nem indultak ki innen világot megváltó elgondolások, nem szülőfalujukat világhíressé tevő lángelmék nem születtek benne. Csak egy tenyéryi része ez az alföldi szürke ugarnak, amelyen egy nép éli az élet egyhangu hétköznapjait.

Lebbentük fel egy pillanatra a multak fátylát, tekintünk vissza az elmúlt időkre és lássuk csak, hogy festett a község és környéke félezer évvel ezelőtt. — Tíz kilométernyire a mai községtől pár száz méterre a Tiszával egy domb emelkedik ki a síkságból — az Orom, a Telecskai-dombok egyik nyulványa. A Tisza egészen eddig elkalandozik és hullámaival gyakran mossa az Orompartot. Ha pedig vissza húzódik a medrébe, ameddig a szem ellát, mindenféle nád és gyékény terem. Ez a lápos, nádas, mocsaras vidék Mátyás király anyaja, Szilágyi Erzsébet tulajdona volt. Az Ormon virágzó község van: Moharéve. Moharéve fontos stratégiai pont, minthogy rajta keresztül bonyolítják le a forgalmat Középbácska és Középbánát között. Amikor a XVI. század elején a török seregek Középeurópát tűzik hódítási terveik célpontjává átgázolják a sík Bácskát is, ahonnan a nép fejvesztve menekül észak felé. Akinek nem sikerül elmenekülni azt megöli a török, aki szerint Allahnak kedves, ha Mohamed katonája minél több „nem igazhitűt” ment meg a földi élet kínjaitól. Pusztulás, rom és hamu mutatja azt az utat, amerre a török sereg elhalad. Nem kerülheti ki a végzetét Moharéve sem, 1525 körül lerombolják, felgyújtják a törökök. A lakosságnak csupán a kis templom egyetlen harangját sikerül megmenteni, oly módon, hogy azt a templom udvarában lévő kutba eresztik, tetejét deszkával befedik, majd pedig földdel beszóriák. Ezt valószínűleg azért tette a nép, hogy ha majd a török elhalad és ők ismét visszatérhetnek családi tűzhelyeikhez, legalább egy harangjuk legyen. A harangot három évszázaddal később egy ásatás alkalmával meg is találták és most valamelyik múzeumban őrzik ezt a kis falu tragédiájáról tanuskodó egyetlen emléket. A török másfél évszázadon keresztül tartó uralma alatt, alig van pár ember ezen a vidéken, csak rucák és vadkacsák ezrei tanyáznak a behálhatóan nádtengerben. Mikor aztán 1697-ben Savoya Jenő herceg — minden időre eldöntve a kereszt és a félhold harcát a kereszt javára — Zentánál szétverte a török sereget, ismét megnyílt a normális fejlődés lehetősége a Tiszamentén is. A már erejét vesztett, de még mindig próbálkozó török seregek esetleges támadásainak visszaverésére az osztrák-magyar kormány a határok mentén mindenféle határőrségeket létesít. 1701-ben Moholt is a Tiszavidéki határőrvidékhez csatolják és katonai sánc lesz.

Megszületik az új falu

Még ebben az évben a kormány szerbeket telepít le, akik ezelőtt 240 évvel, közvetlen a Tisza mellett, a nádasból szigetként kiemelkedő magaslaton, ahol akkor csak pár halászkunyhó állott megépítették az első házakat és ezzel feltámasztották a törökök által elpusztított községet és megvetették alapját a mai községnek. Ezek a házak ma is a község legkeletibb pontjai. Első templomuk helyét, egy a Tiszához alig pár méterre levő üres portán még ma is őrzik egy korhadó fakereszt. 1800

körül magyarokat is telepítenek ide Kiskőrös, Csengőd és Kecel környékéről, akik 1804-ben már parochiát is kapnak, majd 1824-ben megépítik a templomot. Az ide telepedett lakosok pásztorokká válnak és halászfoglalkozókká. A Tisza rakoncátlan hulláma az 1863-ik évi szabályozással a töltések keretei közé kényszerítették, a vizet lecsapolták, a nádat kiirtották — a földet pedig a kulturának meghódították. A Tisza szabályozása folytán Moholnál két átvágás is történt. Az egyik a község felső végénél, ahol az átvágással mintegy öt száz holdnyi terület vált szigetté; ez az Erzsébet-sziget, amely most már nagy és szép erdővel van beültetve és a moholjak kedvenc kirándulóhelye. A községtől délre négy kilométernyire van a másik átvágás. Ennek következtében keletkezett az Osztrova-sziget, amely most szőlővel van teleültetve és a jó — osztróvai levét termi.

A betyárvilág emléke

A mult században a nádasok kitünő rejtekhelyek voltak és nagyon elszaporodtak a betyárok. A nép száján ebből a legendás rablóvilágból nagyon sok mese él. Kiragadok egyet a sok közül.

Rózsa Sándor, akinek Moholon is voltak cinkosai, egyszer levelet kapott Jónás

Jóskától, az akkori községi pénztárostól, amelyben ez közli, hogy a községi pénztárban tízezer pengőforint van. Pár nappal később egy éjjelen hatod magával meg is jött a betyár. A község házában szolgálatot teljesítő rendőrt és kisbírókat megkötözteti, majd a kasszát kocsiratéva kiviszi a falun kívüli nádasba és itt feltöri. Azonban a bejelentett tízezer pengőforint helyett mindössze pár fillért talált a kasszában. Ilyen csuf félrevezetés miatt irtózatot haragra lobbant a hírhedt betyár és bosszút esküdött a pénztáros ellen. Vissza is indult em bereivel a faluba, hogy a pénztárossal leszámoljon, azonban egy ásókkal, kapákkal felfegyverzett embersereggel találta magát szembe, akik időközben felfedezték a betörést és a rablókat keresték. A betyár így kénytelen volt elmenekülni, anélkül, hogy bosszúvágyát kielégítette volna. Később gróf Rádaynak, aki erős kézzel véget vetett a romantikus rablóvilágnak, sikerült Rózsa Sándort is elfogni. A bűnlajstrom összeállításán Mohol község tízezer pengője is szóba került. A betyárvezér meg esküdött betyárhecsületére, hogy a pénztárban hat fillérnél többet nem talált. Nyomozni kezdtek az ügyben és kiderült, hogy a betyárnak igaza van, mert a pénztár vezetője pénztáros lopta el, aki megírta ugyan a betyárnak, hogy mennyi pénz van és hogy jöjjön érte, de minthogy szilárdan meg volt győződve, hogy a vezér azért el is jön, jobbnak látta a pénzt idejekorán egyedül elemezni. Így legalább nem kellett neki osztozkodnia rajta. A pénztárost is utolérte a végzet; őt is elvitték Ráday legényei és többé nem is jött vissza.

Világháborús hadifoglyot szabadítottak ki a magyar csapatok

Rövidhullámu rádió adott le az egyik kárpáti rendőri kirendeltség egy feltűnő és érdekes hírt a gyulai rendőrkapitányság részére. Az értesítés szerint a magyar csapatok a szovjetföld belsejében világháborúbeli magyar hadifoglyokra akadtak, aki gyulai származásának és illetőségének mondja magát és kéri, hogy juttassák őt haza Gyulára. Az érdekes rádióárvit nyomán a gyulai rendőrkapitányság azonnal megindította a nyomozást és megállapította, hogy az illető valóban azonos lehet a megnevezett Igricz Mojsával, aki 1914-ben az orosz frontra ment, de még az év karácsonyán megsebesült. Gyulán az egyik testvére még él — jelenleg városi kocsis — aki úgy tudja, hogy bátyja

régén halott. Igricz János kocsis azonban tévedett, mert édes testvérét megsebesülése után az oroszok foglyul ejtették. A fogoly szerencsésen felépült, haza akart jönni már több alkalommal, de a hazautazásra nem kapta meg az engedélyt, hanem válaszul a Szovjet belsejébe hurcolták. A diadalmasan előretörő magyar csapatok hamarosan elfoglalták Oroszországnak azt a részét, hol Igricz Mojsa tartózkodott és Igricz huszonhét év után visszaindult réglátott hazájába s utközben igazoltatás céljából már csak a kárpáti magyar rendőrökönként tartóztatta fel. A gyulai rendőrkapitányság intézkedett, hogy Igricz Mojsát végre hazaszállítsák Gyulára.

Hogyan lehet családvédelmi kölcsönt kapni?

A sokgyermekes mezőgazdasági munkások gazdasági megerősítésére kölcsönt lehet kapni a Népi és Családvédelmi Alapból. Ha valaki kölcsönt akar, nem kell senki máshoz fordulnia, csak a helyi hatóságok vezetőjéhez. Falusi ember az alispánhoz címzett kérvényét a jegyzőnek, városi ember a kérvényét a polgármesteri hivatalnak adja át. A kérvényhez semmiféle okmányt nem kell mellékelni, csak a kérészt kell pontosan beírni és azt, hogy hol lakik jelenleg a kérelmező és hány gyermeke van. Az Országos Szociális Felügyelőség a szociális gondozót kiküldi, aki megvizsgálja a kérelmező helyzetét. Csak a minden tekintetben megfelelő, arra rászoruló magyar ember számíthat segítségre. A dologkerülők, az iszákosok, a gyermektelen családok semmi módon sem kaphatnak kölcsönt. A dolgozó, becsületes, józan, sokgyermekes családhoz pedig még abban az esetben is eljuthat idővel a segítség, ha ő maga nem is kért semmit. Az Országos Szociális felügyelőségnek az a célja a Népi és Családvédelmi Alappal, hogy

a megélhetésében veszélyeztetett magyarok közül az arra érdemeseket minél előbb megerősítse és lehetőleg egyetlen fillér se jusson méltatlan kezekbe.

Két szennégetett gyermek a leégett csürben

Félelmükben bujtak el, álmukban érte őket a halál

A Késmárk közelében lévő Meese-féle tanya kigyulladt egy csür. A takarmánykészlet a kicsépeletlen gabonával együtt teljesen elhamvadt. Másnap, amikor a romokat eltakarították, a gazda nagy megdöbbenésére

két megszenesedett gyermekhulltestet talált a hamu között. A vizsgálat megállapította, hogy a két gyermek a szomszédos Schutt-család két eltűnt fia. A gyermekek valamilyen csíny kettéttek el odahaza és a büntetéstől való félelmükben rejtőzködtek el a szomszéd csürjében. Valószínűleg elaludtak és a türvész álmukban lepte meg őket.

Még egy zombori kereskedőt juttatott a vádlottak padjára a drága kefe

Lipkovics Andor a kefe, a mazsola és a szalámi mellett még az ecetszeszt is drágábban számította

A zombori törvényszék uzorabírósága előtt Lipkovics Andor 48 éves zombori kereskedő állt vádlotként. Lipkovicsot árdrágítás címén vonták felelősségre. A vádirat szerint a kereskedő 1941 augusztus havától mindaddig, amíg fel nem jelentették, drágábban árulta az üzletben eladásra tartott cikkeket, mint azt a hatósági árak megállapították: Így a ruhakefét 1.60 pengőért árulta, ami által harminc százalék helyett hatvan százalékos hasznot számított magának.

A mazsola kilogramját 3.35 pengő helyett 3.65 pengőért mérte.

Az ecetszesz literjét is drágábban adta hat fillérel. A Herz és a Pick szaláminál sem tartotta be a hatósági árakat.

A kereskedő kijelentette, hogy nem éri magát bűnösnek.

A keféken tényleg látható a 160-as

szám, de ez a kefe száma, nem pedig az ára.

Az ecetszesz árát sem közvetlenül emelte, az megdrágult. A Pick és a Herz szalámitól utasítást kapott az árakra vonatkozólag.

A bíróság kihallgatta Mátyai Sándort, aki elmondotta vallomásaiban hogy a keféken fel volt tüntetve az ár. A mazsola árát a kereskedő 35 fillérel emelte fel.

Kihallgatta a bíróság Sáfrány Antal kereskedősegédet és a vádlott egyik inasát, majd Mack Miklós ecetgyárost. A bíróság az ügyet az uzoratanács elé utalta, mert Lipkovics négyszeres árdrágítás vétsége több mint egy esztendő hátrótbüntetéssel sújtható.

és megállapítja, hogy Japán azt akarja, ismerje el Washington Tokió gazdasági és politikai vezetőségét a Távolkeleten, Amerika pedig vonuljon ki ezekről a területekről.

Perzsiában letartóztattak 65 volt jugoszláv állampolgárt, akik vonaokdjak angol szolgálatba állni.

A Stefáni jelenti, hogy Bengházi ellen-támadást kísérelt meg hat angol bombázógép. Az olasz vadászok villámgyorsan felszálltak, megtámadták az angol gépeket és három brit bombázót lelőttek. Olasz veszteség nem volt. A német légerők eredményesen bombázták az északafrikai brit célpontokat.

A Japán Domei iroda közli, hogy a szovjet uszóaknákra futott és elsüllyedt Kibi Maru nevű japán személyszállító gőzös valamennyi utasát sikerült megmenteni.

Az angol repülőgépek berepültek német megszállás alatt lévő területekre. A La Manche partvidékén hét, a norvég partok felett pedig egy angol gépet lőttek le, mint a Német Távírási Iroda közli.

A londoni francia nagykövét átnyújtotta a francia kormány jegyzékét a brit külügyminisztériumban 5 francia élelmiszellítő gőzös angol részről történt elkobzása miatt.

Közégi előljároságok figyelmébe!

Buligovits János, Zombor, Thököly-ut 55

műlakatos jelzőtábla üzeme a visszatért Délvidék legmodernebbül berendezett ilyenfajta vállalata ajánlja

préselt vaslemezről, alumíniumból, tűzománccal, vagy öntött alumíniumból készített

utca, házszám, kocs- és veszélyt jelző tábláit az ismert legjobb és legpontosabb kivitelben a legolcsóbb árakon

Kérjen árajánlatot!

Hétezer tagja van Nagybecskerekben a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetségnek

A DMKSz intézőbizottsága által október 31-én tartott ülésen többek között a következőkről számolt be a vezetőség:

1. A legutóbbi ülés óta négy helyiségben alakult meg a DMKSz fiókszervezete mégpedig Magyaránizsán, Titelen Platiceván és Rumán.

2. A délvidéki írók legutóbb értekezletet tartottak a szövetségi elnök elnökletével és elhatározták, hogy a délvidéki írók Szenteleki Társasága mint a DMKSz alosztagja fog tovább működni és tagja csak az lehet, aki a DMKSz-nek is tagja. A »Kálangya« szintén mint a DMKSz hivatalos orgánuma szerepel majd és benne a délvidéki írók és költők művei mellett helyet kapnak a DMKSz közleményei, ideértve a Zeneművészeti és Gazdasági Osztályok anyagát is. A »Kálangya« karácsonyra jelenik meg, és a szerkesztéssel Herceg Jánost bízták meg.

3. Az elnök beszámol a DMKSz bánáti munkájáról és kiemeli annak nagy sikerét. A szervezés során Nagybecskerekben 7000 tag jelentkezett köztük 38 alapító.

4. A Szövetség elhatározta, hogy a szükséglethez mérten időszaki lapot indít »Szövetségi értesítő« címmel, melyben a Szövetség közérdekű közleményei jelennek meg. Ugyancsak nyomtatásban adják ki a Szövetség részéről elkészített és a téli kultúratanfolyamra vonatkozó utasításokat is.

5. Az elnök indítványára a DMKSz bejelentette a Társadalmi Egyesületek Országos Szövetségébe.

6. Az újvidéki középiskolai diákkonviktus egyelőre ugyancsak korlátozott lét-

számmal nyílt meg, és így az eddig a Szövetségbe elhelyezett 103 diákot átvette.

7. A népművelési előadások most vannak kidolgozás alatt és a fiókok hamarosan megkapják a megfelelő anyagot.

8. A Délvidék minden olyan városában, ahol középiskola van, a Szövetségi Fiókok középiskolai magántanuló tanfolyamot szerveznek, melyeken azok folytathatják tanulmányaikat, akik a szerb megszállás alatt kénytelenek voltak azt abbahagyni. A télfolyamára tervbe vétetett hasonló, elemi iskolai tanfolyamok rendezése is.

A nagyvilágból

Madridban most adták ki az első listát a kommunisták által a világháború alatt elkövetett gyilkosságok áldozatairól. Az első jegyzék 4.000 nevet tartalmaz. Hivatalos megállapítás szerint 1936 november első napjaiban Paracuellosban több mint 12.000 embert gyilkoltak meg a kommunisták.

Bulics horvát közmunkaügyi miniszter az olaszországi Ostiában megtekintette a közmunkákat.

Az angol tengernagyi hivatal közli, hogy a Galadiolus nevű korvet elsüllyedt.

Pretoriából érkező jelentések szerint az angolok partrattették a déli vizeken elfogott francia hajókaraván 1.000 utasát.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint Roosevelt a már jóváhagyott egymilliárdon kívül újabb 1 milliárd dolláros hitelt engedélyezett a Szovjet számára.

Angliában 15 százalékkal korlátozták a tejfogyasztást.

Az amerikai sajtó foglalkozik a japán sajtó Amerikával szemben támasztott követeléseivel

Miért megy az udvarias ember baloldalra?

(MN) Akármely korosztályt képviseljen is Trohonyák ur vagy Csinossffy urfi, mind egyik ragaszkodik ahhoz, hogy feleségét, nagynénikéjét, felnőtt leányát vagy Csinossffy urfi esetében 16 éves ideálját baloldalon kísérelje és már az udvariasságnak az egész világon iratlan törvénye, hogy az idősebbnek, magasabb állásúnak vagy feltesnes a jobboldal jár ki. Honnan származik ez a szokás és mi a magyarázata?

Az udvariasságnak ezt a törvényét már a rómaiak is ismerték. Eutropius történetíró elismeréssel emlékezik meg arról, hogy Claudius császár (41—54) a diadalmenetet tartó Plautiust előkékenyen a jobbjára engedte. A rómaiak, mint annyi más udvariassági szabályt, ezt is az óperza udvariasságokból vették át, természetesen a görögök közvetítésével. Xenophon görög történetíró Cyrus perzsa király élettörténetében a következőket írja: »Ha Perzsiában a meghívott vendégek a királyi asztalhoz járultak, a király nem bízta mindenkinek kénye-kedvére, hogy hol foglal helyet, hanem azt, akit különösen ki akart tüntetni, baljára ültette, mert ez az oldal egy esetleges alattomos támadásnak jobban ki volt téve, mint a másik.« A perzsák ugyanis jobbjukon tört hordanak, melyet az asztalnál és a királyi udvarban sem tettek le. A király tehát vendégét azzal, hogy bal, azaz védtelen oldalára engedte, különös bizalmával tüntette ki. A baloldalon ülő, vagy később a baloldalon kísérő eredetileg urának balját védte és ugyszólván a pajzsot helyettesítette, melyet harc közben is balkezőben szoktak tartani.

Ez adja meg a magyarázatot Horatius egyik szatirájának megértéséhez is, melyben Odysseus Tiresias jóssal beszélget. A jós a hajótörött Odysseust kioktatja, hogy miképpen juthat ismét vagyonzhoz. Többek között az örökségajhászatot ajánlja neki és lelkeré köji, hogy a kiválasztott dugzag embert udvariassan balról kísérelje és így kedveskedjék neki. Odysseus felháborodva horkan fel erre a tanácsra: »Mit mondasz? Én fedezzem egy városszerte ismert gazfickó oldalát?«

A baloldalon való kísérelés szokása eredetileg nem udvariassági gesztus volt, hanem kitüntetés, mely a megtiszteltet egyuttal a jobb oldalon menő védelmezésére is kötelezte, a római császárkor idejében azonban már a jobboldalon haladó lett a megtisztelt fél, azzal, hogy baloldali kísérője védelmét mintegy önkénytel felajánlotta.

HIREK

00000000

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Kontsek Ferenc,

Ügyeletes gyógyszerár: Angyal, Jókai tér. Szentteleky Kornél (Zöldfia) utca 12.

Hazatérő honvédeink fogadtatását a rádió közvetíti. A magyar honvédség a magyar katonasághoz méltóan veszi ki részét a Szovjet ellen az új Európáért vívott harcban. A honvéd csapatok önfeláldozó bátorságáról, sikeres haditényeiről a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg nagy szövetségeseink is. Vitéz honvédeink egy része most hazatér és a magyar társadalom büszke örömmel fogadja diadalmas fiait. A magyar rádió, a csapatok fogadtatásáról Budinszky Sándor beszámolójában helyszíni közvetítést ad és azt vasárnap délután 14 órakor iktatja műsorába.

Száztiz hallgatója volt a zombori ipari mentőtanfolyamnak. Az ipari mentőtanfolyam véget ért. A tanfolyamnak 110 hallgatója volt.

Amundsen él? A római sajtó értesülése szerint Norvégiában futótüzként terjedt el az a hír, hogy Amundsen, a neves sarkkutató, akinek az Északi Sarkon nyoma veszett — él. Egy utazó hozta a hírt, hogy a híres sarkkutató Fort-By eszkimó telepén tartózkodik. Az utazó beszélt vele, Amundsen azonban nagyon szűkszavú volt és nem hagyta magát lefényképezni sem. Még nem ellenőrizték, hogy a hír megfelel-e a valóságnak, vagy tévedésről van szó.

Megalakult a két Verbász mezőgazdasági bizottsága. Új és Óverbász mezőgazdasági bizottsága megalakult. Újverbász bizottsági tagjai Klein Fülöp községi jegyző, Gutsch Vilmos állatorvos, Blum Frigyes, Seidl Róbert, Gulyás Antal és Slingár János. Óverbászi tagok: Kurz János jegyző, dr. Röhrig Fülöp állatorvos és Sári Jakab bíró.

A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség új otthonba költözött. A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség közli, hogy helyszüke miatt mostani helyi ségéből elköltözött. A központi iroda a Levente utca 6 szám alatti palota földszinti és elsőemeleti helyiségében található. A DMKSZ központi irodája ugyanabban az utcában van, mint eddig volt, telefonja változatlanul 29-91.

Halászmesteri tanfolyam Országunk örvendek megnövekedése folytán halállományunk is nagy nemzeti értéket képvisel. Hozzáértő embereket képez ki az Országos Halászati Felügyelőség azon a tanfolyamon, amelyet 1941. év november hó 19. napjától november hó 29. napjáig rendez. A tanfolyamra akármely jelentkezhet. Tandíj nincs, a résztvevőknek azonban meg kell jelölni az élelmezésükről és ellátásukról gondoskodni. Az érdeklődők forduljanak az Országos Halászati Felügyelőséghez (Budapest, m. kir. földművelésügyi minisztérium). A tanfolyam látogatói igazolványt kapnak, s ha utána két évig foglalkoznak haltenyésztéssel vagy annak felügyeletével, akkor vizsgára jelentkezhetnek. A vizsga után pisztrángtenyésztő gazdaságok kezelésére képesítő halászmesterré válnak.

Péterrévei hírek. A mindenszenteki vásár a rossz idő és a vásárteret körülvevő tengernyi sár miatt nem sikerült. — A rendőrség őrizetbe vette Juhász Aranka 31 éves moholi nőt, aki éjjel a Klein féle kerítésen akart átmászni. A csendőrség Juhász Arankát később szabadon bocsátotta de eljárást indított ellene. — Popov Danilo 5 éves kisfiú leesett a káposztával megrakott kocsirol s a ballábát törte. — A volt cs. és kir. 8. huszárezredben szolgált péterrévei bajtársak vasárnap délután 9 órakor legyenek a volt község háza nagytermében a Tűzharcos Egyesületben, ahol igen fontos megbeszélést tart a helyi szervező tiszt.

Német kultúrélőadás Zomborban. A zombori német kultúrészövetség szombaton este a volt szokolotthonban hangversenyt rendez, amely iránt nagy az érdeklődés.

Fő a nyugalom

az idegek épségben tartása, a mai gondokkal terhelt világban. Ennek alapfeltétele a jó gyomor, az egészséges emésztés, rendszeres vérkeringés, Orvosi tanács és ellenőrzés mellett igyon

tehát Mira glaubersós gyógyvizet, mely gyógyítja a gyomor, epebántalmakat, megelőzi emésztési és vérkeringési zavarait, nyugodt egészséges embert teremt Onból.

Az ipartelepeken ki kell függeszteni a legkisebb munkabéreket. Legújabb rendelet értelmében több mint öt munkással dolgozó ipartelepek és vállalatok kötelesek kifüggeszteni a miniszteri rendelettel megállapított legkisebb munkabéreket.

Nótaest Csantavéren. Kedden és szerdán jósikerkült magyarnóta estet rendeztek a Páliscs féle vendéglőben. Közreműködött Kóczé Endre cigányzenekara.

Közel kétezer gőzkazán tartanak nyilván a visszatért Bácskában. A visszatért Bácskában közel kétezer gőzkazán tartanak nyilván. A gőzkazán engedélyek lefordítása most folyik s december közepe táján készül el.

Ujvidéken érvényesítik a szerb gépészvizsgákat. A gépészvizsgák érvényesítése folyik. A szerb igazolványokat Ujvidékre kell küldeni, Közigazgatási palota I. emelet 33 számú szoba.

Hanyagok és felületesek a bácskai gőzkazánkezelők. A gőzkazánkezelők engedélyt felülvizsgálják. A napokban az egész Bácska területén befejeződött a kazánok felülvizsgálása. A felülvizsgálás után megállapítható, hogy a kazánkezelők hanyagok és felületesek. A biztonsági szelepet a felülvizsgálók a legtöbb helyen leékelve találták. A hanyag és felületes gépkezelők ellen a legszigorúbban járnak el. Senki se ringassa magát abban a téves hitben hogy elnézéssel lesznek a magyar hatóságok.

A női betegségek gyógykezelésében a régvált természetes „Ferenc József” keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül biztosan jelentkezik. Kérdezze meg orvosát.

Megalakult Doroszlón a Magyar Aszszonyok Missziós Egyesülete. Az egyesület elnöknője Schüsster Károlyné, alelnöknő Obercián Mihályné, pénztárnok Koller Józsefné és Becker Ádámné jegyző Daniel Kovics Pálné, titkár Knefféi Gyuláné, kulturszakosztályi elnök özvegy Bakacs Józsefné, szegény gondozó Garay Mihályné. A hitbuzgalmi szakosztály vezetője Benicsik Jánosné, beteglátogató Türr Teréz, egyházi tanácsadó Tóth József.

A doroszlói szövetkezet belépett a Hangya kötelékébe. Az értékesítő és beszerzési szövetkezet belépett a Hangya kötelékébe. A szövetkezet a rendkívüli közgyűlésen a következő új vezetőséget választotta meg: elnök Király István, alelnök Novák Imre, igazgatósági tagok: Gyurgyevits János, Szűcs Márton, Mókus Dezső, Oravec István és Bártol István, felügyelőbizottsági tagok Tallosi György, Pákai Mihály, Szabó Boldizsár, Samu Ferenc és Tancsi János. Könyvelő ifj. Babos János. Egy-két napon belül megnyílik a Hangya-bolt.

Zombor vasárnapi sportmüsora. Vasárnap Zomborban csupán egy labdarugó mérkőzés lesz. Ez az egy mérkőzés azonban érdekesnek ígérkezik. Ugyanis vasárnap bajnoki labdarugó mérkőzés keretében Zomborban vendégszerepel a soltvadkerti »Turul» csapata és ellenfele a Zombori Torna Kör első csapata lesz. A soltvadkerti csapata a bajnoki szezonig igen gyengén kezdte, később azonban a csapat új játékosokkal jelentékenyen megerősödött úgy, hogy az utóbbi mérkőzéseken már kemény ellenfele lett csoportja csapatainak. A zombori zöld-fehérek, kik eddig elért eredményeikkel igen előkelő helyet foglalnak el már is 14-es csoportban, vasárnap, noha meg kell küzdeniök, valószínűleg megszerzik mindkét bajnoki pontot. A mérkőzés, mely a városi sporttelepen lesz, délután fél 3 órai kezdettel, Zomborban nagy érdeklődés előzi meg.

Megalakult Zomborban a Baross-szövetség női tábora

A Baross női táborának szervezőbizottsága november hó 12-re alakuló közgyűlést hívott egybe a Magyar Olvasókör helyiségeibe. A közgyűlésen résztvesz dr. Spurné Bárdos Déltornyai Magda országos elnöknő is, aki ismerteti a női tábor célját. A Baross Szövetség szervezkedése nem volna teljes, s nem ölelné át a keresztény társadalom minden rétegét, ha nem kapcsolódnának be a munkába a magyar asszonyok és magyar lányok. Valahányszor a történelem során fordulóponthoz érkezett a magyar nemzet, a harcoló férfi oldalon ott láttuk a magyar nőt. Az ő lényükből fakadó hatalmas lelki erő nélkülözhetetlen erőforrása a magyar nemzetnek. S hisszük, hogy ez ezután is így lesz. A Baross szövetség női táborának alakuló közgyűlésen megjelenik majd minden keresztény asszony és leány, hogy bekapcsolódjék a tábor sával szint és melegséget adjon. Találékony ságával pedig széles alapot biztosítson az eszmei szervezkedés terén.

Deák főispán Budapestre utazott. Deák Leó dr. főispán Budapestre utazott. Deák dr. az igazságügy- és a belügyminisztériumban, valamint a miniszterelnökségen jár el hivatalos ügyben.

Befejeződött a költségvetés bizottsági tárgyalása. Budapestről jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága pénteken a pénzügyi tárca költségvetését tárgyalta. A vita során felszólalt Reményi-Schneller pénzügyminiszter. A bizottság a költségvetést elfogadta és ezzel befejeződött a jövő évi költségvetés bizottsági tárgyalása. A képviselőház plénuma hétfőn ül össze.

Bucsu Doroszlón. A hagyományos Szent Imre bucsút vasárnap, 9-én tartják meg.

Az abaligeti ifjuság Zomborban A baranyai abaligeti ifjusági egyesület kétnapos kirándulásra Zomborba érkezik, hogy az itteni magyar ifjúsággal megismerkedjen. November 8-án, szombaton hangversenyt rendeznek a baranyai ifjak, másnap pedig műkedvelő előadást. Ugy a hangversenyt, mint az előadást a Városi Színházban tartják meg.

A forróvízzel telt üstbe esett és meghalt. Falak Sándor temerini lakos leesett a forró vízzel telt üstbe és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy be kellett szállítani az újvidéki kórházba, ahol belehalt sérüléseibe. A hatóságok megindították a vizsgálatot annak tisztázására, hogy a szerencsétlen munkás haláláért kit terhel a felelősség.

Lopott a vásáron, kéthavi fogházra ítélték. Özvegy Halama Lajosné, született Futyu Veronika topolyai napszámosnő két havi fogházbüntetésre ítélte a járásbíró, mert a nyári vásáron egy öltöny férfiruhát lopott Karajkov János ruhakereskedőtől.

Szerette a csirkepaprikást — egy évre ítélték a bácskossuthfalai napszámost. A topolyai járásbíró most tárgyalta Biró Mihály bácskossuthfalai napszámos lopási ügyét, aki baromfi-lopás miatt került a vádlottak padjára. A vád szerint Király Lajosnától 11 csirkét és két kacsaft lopott. A vádlott azzal védekezett, hogy csirkepaprikást akart enni, és ezért lopott. A bíróság egyévi börtönbüntetésre ítélte.

Az amerikai Virginiában borzalmas robbanás történt az egyik vegyi gyárban, amely a robbanás színhelyétől többkilométeres körzetben érezhető volt. A halottak számáról még nincsenek értesülések.

A KREML TITKAI

Mit rejtegetnek Rettenetes Iván földalatti kincseskamrái?

Évszázadok óta makacsul tartja magát Moszkvában az a hit, hogy a Kreml alatt földalatti város terül el. Rettenetes Iván volt az, aki a gazdagságáról híres novgorodi szabadállamot elfoglalta és amint ez akkoriban már szokás volt, természetesen ki is rabolta. A néphit szerint a Novgorodban összegyűjtött kincseket, tömegtelen mennyiségű aranyat, drágakövet, ezenkívül pedig még Rettenetes Iván felbecsülhetetlen értékű könyvtárát és képgyűjteményét rejtik magukban a Kreml titkos kazamatái. A kincsek a hagyomány szerint a XV. század óta érintetlenül hevernek rejtékhelyükön és állítólag csak Nagy Péternek sikerült a Kreml titkaiba betekintést nyerni. Nagy Péter a történetírás nem olyan embernek ismeri, aki megelégedett volna a kincsek megszemlélésével, ezért az orosz történetírók egy része kétségbevonja a hagyomány szavahihetőségét, ám sohasem hiányoztak komoly történettudósok sem, akik nagyon is érdemesnek tartották a kutatásokat.

A Kreml alatti titokzatos város utáni kutatások szoros kapcsolatban vannak a cári székhely történetével. Az évszázadok folyamán számos kutató próbált meg a titok nyitására jönni. A moszkvai Vörös-téren — a Kreml közepén — folytatott építkezési munkálatok során az ugynevezett Szenátor-kapu közelében egy alkalommal alagút bukkanat és ez a meglepő felfedezés természetesen új tápot adott a kutatásoknak. A Vörös-tér elnevezésének egyébként semmi köze sincsen a mai Oroszország uraihoz, hanem onnan ered, hogy a bojárlázadás alkalmával Nagy Péter itt ütötte le sajátkezűleg néhány lázadó fejét.

A hagyományok szerint III. Iván cár, Rettenetes Iván nagyatyja kincsei elrejtésére földalatti kazamatát építtetett. Akár igaz ez, akár nem, III. Ivánnak mindenesetre minden oka meg lett volna, hogy az akkori nyugtalan időkben ily módon próbáljon kincsei biztonságáról gondoskodni. Az új moszkvai birodalmat a — még mindig szabadon garázdálkodó tatár hordák létében fenyegették és a lázadó bojárok is tömegtelen gondot adtak a cároknak. Állítólag III. Iván utódai is szükségesnek tartották, hogy kincseikről különleges intézkedésekkel gondoskodjanak és III. Iván földalatti kazamatáihoz új kincseskamrát építtettek. Azon, hogy a bejáratok titkaira, ha csakugyan vannak ilyen földalatti kamrák, nem sikerült rájönni, nem kell csodálkozni. Köztudomású, hogy a reneszánszkor olasz városok nagyon értették módját, miképpen lehet különböző szellemes berendezésekkel a földalatti folyókat elrejtetni (elég csak például Leonardo da Vinci mechanikai játékaira gondolni), márpedig a Kreml építésében olasz építőmesterek is résztvettek. Ezenkívül pedig az orosz cároknak sohasem okozott lelki nehézségeket, hogy titkai tudóit egyszerűen eltüntessék az élok sorából.

A TITKOK TORNYA?

A Kreml első tornya, a »Tainik« (titok) minden valószínűség szerint ilyen berendezéseknek köszönheti nevét. Egy 1700-ból való krónika szerint a Tainik-toronyban számos titkos járat és földalatti kamra van, melyek közül egy falban végződő hosszú folyosót sikerült is megtalálni. A folyosó falából több nehéz vasajtó nyílt, felnyitások azonban nem sikerült.

Sabelin orosz történetíró elbeszéli, hogy 1724 decemberében a Kremlben lévő Szent-János templom harangozója, Osszipov az illetékeseknek egy kincsekkel teli földalatti kamráról tett jelentést és kutatásokra kért engedélyt. Arra a kérdésre, hogy honnan szerzett tudomást a kamráról, a ha-

rangozó Zsófia hercegnő, Nagy Péter testvérének szolgárára hivatkozott. Makarov, a szolga állítólag maga is segédkezett a kincses ládák elhelyezésében és szerinte Nagy Péter cár kincstárossával, Prokorovszki herceggel többször tett látogatást a titkos kamrában. Osszipov elbeszélése oly hihetőnek hangzott, hogy csakugyan megkapta az engedélyt a kutatásokra, sőt egy káplár vezetésével tíz katonát is rendelkezésére bocsátottak. A harangozó a Kreml összes ismert földalatti járatait átkutatta, azonban nem sikerült eredményt elérnie. Osszipov erre ásatásokra kért engedélyt, de az építészeti szakértők véleménye szerint az ásatások veszélyeztetették volna a Kreml tornyait és így a további kísérletek ről kénytelen volt lemondani. Az orosz kormányok azóta nem engedélyeztek többé kutatásokat a Kremlben.

NAPOLEON A KREML LABIRINTUSÁBAN

Ha Leyraud francia festő tudósításának hihetünk, Napoleon rövid moszkvai tartózkodása alatt nem csak maga is bejárta a Kreml földalatti folyosóit, hanem a földalatti kincsekről szóló mendemondák hatására elrendelte a majdnem száz évvel

azelőtt abbahagyott ásatások folytatását is. Egy rejtékhelyen a kutató francia katonák találtak is több rejtélyes ládát, Leyraud jelentése szerint azonban a ládák érintésre bangokat adtak, mire a katonák, akik ugylátszik nem tartoztak Napoleon legbátrabb vitézei közé, jobbnak látták hanyat-homlok elmenekülni. A ládákban hihetőleg önműködő orgonák voltak csomagolva.

TÁCITUS, LIVIUS TELJES MŰVEI?

A Kreml elrejtett kamráinak titkai azonban mégis csak nem a kincsekre szomjas lelkeket, hanem a tudósok képzeletét foglalkoztatták legtöbbször. Rettenetes Iván könyvtárának sorsa a tudósvilágban már évszázados viták tárgya. A cár a híres könyvtárát apjától, Vasszili cártól örökölte, ő pedig a konstantinápolyi patriarkától kapta örökségül. 1565-ben Rettenetes Iván könyvtárának rendezésére Johann Wettermann-t egy rigai német papot hívott meg. Egy régi krónika tanubizonysága szerint Wettermann kijelentette, hogy mindenét szívesen feláldozná, ha a könyvtárát egy német egyetem birtokába juttathatná. Ha Wettermannnak hinni lehet, a felbecsülhetetlen értékű könyvtár többek között Cicero, Tacitus és Livius műveinek első másolatát is tartalmazza. Egyes történettudósok véleménye szerint az 1571 évi nagy moszkvai tűz vész alkalmával a könyvtár megsemmisült, mások azonban kitartanak a hagyomány mellett, hogy a könyvtár egy földalatti rejtékhelyen átvészelté a nagy tüzet és még most is ott várja, mikor tárhatja fel titkait.

Jól jegyezze meg a címet! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a z Erzsébet ligetnél

Alapítva 1824-ben

Jól jegyezze meg a címet!

Az őszi vetést mielőbb fejezzék be a gazdák

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a sajtón keresztül felhívást intéz a gazdákhoz, hogy az őszi vetési munkákat a legnagyobb eréllyel folytassák és mielőbb fejezzék be, még mielőtt az időjárás esetleg ezt még nem akadályozza. Ez hazafias kötelesség is, mert háboruban élünk és az ország szükségleteit csak a termelés megfelelő fokozásával biztosíthatjuk.

Munkahelyén ma mindenki katona és mindenkinek tudnia kell, hogy a jól fel nem használt munkaidő a nemzetet gyengíti végeredményben, mert termelési kiesést, anyagi veszteséget okoz. Az ország kenyérgabona-szükségletét a jövő évben is feltétlenül biztosítanunk kell és ezért kötelessége minden gazdának, hogy az őszi vetést rendszeren, a kellő időben elvégezze.

Nappali áramot kap Csantavér

Csantavér áramfogyasztóinak régi vágya a nappali áram. Különösen a rádiósok szeretnék, ha a község nappal is kapna áramot. Ez azonban csak akkor volna lehetséges, ha Csantavért Szabadkához csatolnák. Ebben az irányban folytat már tárgyalások, sajnos eredménytelenül. A Szabadka—zentai vonalba a csantavéri hálózatot Oromhegyesnél lehetne bekapcsolni. Ez a távolság

kilenc kilométer s Szabadka a hálózat kiépítéséről hallani sem akart eddig.

A most megindult tárgyalások eredménnyel kecsegtetnek. Amennyiben a csantavéri villanyfogyasztók száma

háromszázzal szaporodna,

a szabadkai villanyközpont vállalja a kilenckilométeres villanyhálózat kiépítését. Csantavéren nagy érdeklődéssel tekintenek a tárgyalások elé.

Adóügyi előadások Zomborban és a járásban

Hirt adtunk már, hogy a mezőgazdasági kamara adóügyi előadásorozatát tart Czigán László kamarai adóügyi szakelőadóval. Az előadások sorrendjét és időbeosztását ismételtelen közöljük azzal, hogy minden járási székhelyen lesz adóügyi előadás tehát a gazdákat érdeklő adókérdésekről mindenkinek módjában lesz alapos tájékozottságot szerezni. **November 10-én hétfőn d. e. 9 órai kezdettel Zomborban a város-háza tanácstermében lesz az első adóügyi előadás, amelyre a kamarai Kirendeltség ezúton is meghívja Zombor városának és a zombori járásnak gazdaközönségét, November 11-én d. e. 9 órai kezdettel az apa-**

tíni járás gazda közönsége részére **Apatin község-háza tanácstermében** folytatódik a adóügyi előadásorozat. **November 12 szerdán d. e. 9 órakor** a hódásági járás gazdaközönsége számára a **hódásági község-háza tanácstermében nov. 13. d. e. 9 órakor** a palánkai járás gazda közönsége részére a **palánkai község-háza tanácstermében**; végül a héten az utolsó adóügyi előadás **nov. 14-én pénteken d. e. 9 órai kezdettel** a kulai járás gazda közönsége részére **Kulán a község-háza tanácstermében** veszi kezdetét.

Önmagának ellensége,

ha nem hirdeti a „Délvidék”-ben!

Rizsföldek a mocsarak helyén

A Balatoni Intéző Bizottság kezdeményezésére a földművelésügyi minisztérium támogatásával két év óta folyik a balatonkörüli mocsaras és lápos területek lecsapolása. Nemcsak az értékes területeknek a mezőgazdaság szolgálatába való visszaállítása a cél, hanem közegészségügyi szempontok is szükségessé teszik ezeket az intézkedéseket. A balatoni fürdő és üdülőhelyek ugyanis sokat panaszkodnak a nyári szunyoginvázió miatt és megállapították, hogy a szunyogok milliárdjai ezekből a közeli mocsaras és lápos területekről származnak. Ahol a mocsarakat eddig lecsapolták, megszűnt a szunyogveszedelem is. Idén Révfülp, Zamárdi és Szántód környékén szabadították fel nagykiterjedésű mocsaras területeket. Az utóbbi helyen 883 kat. hold területet mentesítettek a mocsártól. A tulajdonosok ezen a hatalmas földdarabon most rizstermelésre rendezkednek be.

Arcképes östermelői igazolvány a tej szállítására

Október 25-től kezdve a piacokon csak östermelői igazolvánnyal szabad tejet, tejtermékeket árusítani. Ezek az östermelői igazolványok arcképesek. Ilyen igazolványt kell váltani a gazdának a községházán, ha a házaknál vagy a piacon naponta száz liternél kevesebb tejet, vagy ennek a mennyiségnek megfelelő tejterméket ad el. Nem kell östermelői igazolvány a gazdának, ha a termelt tejet vagy tejterméket csak egy házhoz szállítja, vagy a szövet-

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

(XXVI. közlemény)

Ich, meinerseits esse ein weiches Ei viel lieber mit Butterbrot. Es ist eine sehr nahrhafte Speise, aber jeder nach seinem Geschmack.

Aah, der Gong! Eine englische Gewohnheit.

Ja, aber es ist ganz praktisch. Wenn die Kinder im Garten sind es braucht ziemlich viel Zeit sie herein zu rufen. Aber wenn ich den Gong schlage, dann wissen sie schon, dass sie zu Tisch kommen

Részemről, sokkal szivesebben eszem egy lágy tojást vajos kenyérral. Ez nagyon tápláló étel de mindenkinek más a gustusa.

Ah, gong! Angol szokás.

Igen, de egész praktikus. Ha a gyerekek a kertben vannak, sok ideig tart őket behívni, de ha megütöm a gongot, tudják, hogy az asztalhoz kell jönniök.

müssen.

Szószedet

meinerseits

részemről

der Geschmack, -es,

"-e

izlés

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”, első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

kezembe hordja be. Az ilyen östermelői igazolványokat a tisztiorvos és az állatorvos véleménye alapján adják ki. Ezek az igazolványok egy naptári évre szólnak, azokat minden év végén meg kell újítani. Ha a gazda családtagjaival vagy alkalmazottai val küldi a házakhoz vagy a piacra a termelt tejet, akkor a családtagoknak és az alkalmazottaknak külön-külön megbízó levelet kell a gazdának kiállítatnia a községházán. Ha valaki száz liter tejnél vagy en-

nek a mennyiségnek megfelelő tejtermékek-nél több tejterméket árusít naponta, akkor nem elég az arcképes östermelői igazolvány. Az ilyen gazdának tejárúsító iparigazolványt kell kérnie a községházán. A tej forgalmával kapcsolatos östermelői igazolványt a piacokon október 25-től kérik, akinek ilyen igazolványa vagy a családtagoknak, alkalmazottaknak a községi elöljáróság előtt kiállított megbízólevele nincs kihágást követ el, megbüntetik.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

(41)

? KI A TETTES ?

A nagy Ernesztin, mint a kigyó siklott Julot mögé és gyors, szakgatott párbeszédet váltott vele anélkül, hogy ránézne.

— Nos és aztán, — kérdezte Julot — folytatás.

A nagy Ernesztin, úgy téve, mintha érdekelné őt a csarnok két herkulesének szóváltása, anélkül, hogy Julot-ra tekintene, halkán mondta:

A halvány, zöldképu ember a következő szavakat sugta oda a gitárosnak: „Biztosan ő az, hiszen sebhely látszik a tenyerén.”

Julot szitkot fojtott el és önkénytelenül ökölbe szorította kezeit.

A nagy Ernesztin otthagya és most már a pelyhedző szakállu ifjával évődött:

— No, kicsikém, úgy látom, untokzol, no várj, mindjárt felvidítlak. Akarod-e, hogy a térédre üljek?

Julot vad szemekkel, elborult arccal, alig felelve most már szomszédja kérdéseire, odahívta magához a kővér felszolgálónót, Marit és halk hangon kérdezte tőle:

— Mondd csak, Mária, kincsem, hová vezet ez az ablak? — és itt Julot rámutatott a mögötte levő pinceablakra.

A cselédeány gondolkodott egy pillanattig, aztán így szólt:

— Ez? — egy másik pincében!

— És a másik pince? — kérdezte Julot — hogyan lehet abból kijutni?

— Hova is nyílik ez a másik pince? — kérdezte önmagától a cselédeány elgondolkodva, — ah igaz! — szólt aztán — ez a pince, vakpince, nincs kijárás belőle, nincs ajtaja, a csigalépcső az egyetlen kijárás.

Julot elngedte a leány kötőjét és egy pillanattig csüggedten bámult a hosszú alagútszerű pincére, ahol a korcsma volt. Tehát a csigalépcső volt az egyedüli kijárás és épen ennek a kezdeténél elhelyezett asztalnál ült a zöldszínű ember a gitárossal.

A hadüzenet után a felek még hosszú ideig farkasszemet néztek egymással, midőn a Barrique által Benoit felé hajított cseréptányér, aminek a lisztes fejét kellett volna eltalálnia, de ami ehelyett csörömpölvé zuzódott széjjel a falon, sietette a harc kitörését.

Mindenki felugrott helyéről, az asszonyok sikoltozva futottak széjjel, a férfiak káromkodtak és a csarnok két herkulesé néhány, az utban álló tömegre mért kemény ökölcsapás után, szemközt állott egymással.

A Barrique elővett egy széket és azon mes-

terkedett, hogy azzal széjjelüssön egy asztalt, hogy annak márványlapját bunkó gyanánt használhassa. Benoit pusztá kezekkel, megvetőleg várta ellenfelét.

Hirtelen revolvérdörrenés hallatszott, ami bármily váratlanul és hirtelen jött is, a zöldszínű ember és a gitáros látták, ki volt az, aki lött. Ugyanis ez a két titokteljes egyén már jó idő óta nem vesztette el a többé szem elől Julot.

Ez a Julot, akit Bobinette Taglósnak hitt, rendkívül ügyes lövész lehetett. Mondtuk, hogy Julot a nagy Ernesztinnel és a felszolgáló leánnyal való társalgása után a földre bámult. Itt megakadtak szemei a boltozaton végigfutó vezetéken, ami a pincét megvilágító három lámpát villamos árammal látta el. Julot hirtelen előrántotta revolverét és egyetlen pillanattal célba véve a kettős vezetéket, elsütötte fegyverét.

Rögtön sűrű sötétség borult a földalatti helyiségre. A dolyó kettémetszette a vezetéket, a villamos világítás kialudt. Rettenetes dulakodás keletkezett erre. Férfiak, nők szörnű tömegbe kavarodva, ütötték-verték egymást, rémült kiáltások hangzottak fel, a gyöngébbeket letaposták és végigrohantak rajtuk, közbe-közbe fülsiketítő csörömpölés hallatszott, a poharak, üvegek és tányérok törtek ezer darabra!

Egyszerre csak a nagy zürzavarban fájdalomkiáltás hallatszott fel és esengő hang hörgölte:

— Segítség, ide hozzám főnök ur!

Bobinette, akit ide-oda taszított a megörült embertömegek, hirtelen két erős kar által érezte átölelni magát melyek végig tapogatták hátát, mellét, fejét, úgy látszott mintha megakarnák állapítani személyazonosságát, ami nem volt nehéz, mert Berta volt az egyedüli a nők között, akinek kalap volt a fején.

Az ápolónő az ájuláshoz közel hirtelen azt érezte, hogy az ölelő karok fölemelik, egy padra helyezik, és valakinek forró leheletét érzi füléhez közel, amint ezeket a fenyegető szavakat sugja:

az örültet...

Berta a szörnű rémülete dacára is, elhülve kérdezte:

— Hogyan? — ki, kicsoda? Miért?

A hang most még halkabban, de annál erősebben sugta egészen közel a füléhez és mégis Berta, mintha messziről hallotta volna:

— Fantomas az, aki megtiltja!

Mialatt Berta hasztalanul vergődött a titokzatos szorítás alatt, még hallani vélte a rémülettől elszálló elméjével e fenyegető szavakat.

Az ápolónő a rémülettől féláljultan terült el a padon, mialatt a zaj, a dulakodás tetőpontját érte el, a szuroksötét pincehelyiségben. Három férfi küzdött egymással: a titokzatos idegen, aki a gitáros társaságában volt és akit a törzsvendegek maguk között zöldszínű embernek kereszteltek el, két egyénnel birkozott. Nem sokat tördöve az ökölcsapásokkal, amelyek pörölyként hullottak rá. A zöld ember ritka nagy erejével megálta helyét és a dulakodásban sikerült neki egy kart elkapnia, amelyen fűrgén végigkuszva, anélkül, hogy a kart kiengedné vas szorításából, lecsuszott egészen a tenyeréig, erőszakal felszakította az ökölbe szorított kezét, odacsuszította ujjait, mialatt erre az érintésre az egyén, akié ez a kéz volt, fájdalomkiáltást halatott.

De ugyanebben a pillanatban úgy érezte, hogy lábát két erőteljes térd szorítja mintegy vaskapocsba és minthogy ferde állásban lepte meg ez a szorítás, azzal fenyegette, hogy eltörí a lábát. Már is érezte, hogy még néhány pillanattal, még egy szorítás és vége... a zöld ember tehát hirtelen szabadon bocsátotta a kezét és levágta magát a földre, elenfele felül került, el volt veszte... de ekkor valami váratlan dolog történt. Diadalmas ellenfele hirtelen elengedte, mert egy harmadik titokzatos egyén lépett közbe, aki elválasztotta a küzdő feleket.

A gitáros ember társa most megtapogatta azt, aki őt a végős pillanatban a biztos haláltól mentette meg. Csodálkozva tapasztalta, végighuzva kezét arcán, hogy pelyhedző szakál borítja azt; rögtön átnyalabolta és többé el nem engedte.

A rettenetes dulakodásban vergődő tömeg odajutott lassanként a csigalépcső elé; örült tolongás keletkezett a szűk csőalaku feljárnál. Fájdalomkiáltások hangzottak fel; mindenki elsőnek akart a szűk lépcsőn fölmenni a férfiak ököllel dolgoztak, otromba szöges cipők taposták a gyöngéd női tagokat. Néha-néha bizart hangok vegyültek a düh és átkozódás ez iszonyu hanggyvelegébe, mintha zenés sóhai zendült volna meg; a gitár volt az amit tulajdonosa elveszített és amelynek hurjai egyenként pattantak el a rettenetes dulakodásban.

(Folytatása következik).

A „Drach” selyemáruszövő-, festő- és készítőgyár közli a szomorú hírt, hogy hosszú éveken át alkalmazásunkban volt

Bellosevits István ur

vállalatunk utazója

Budapesten hirtelen elhunyt.

Az elhunytban vállalatunk egy fáradhatatlan munkatársát veszített el.

Kelt Zomborban, 1941. november 6-án.